

Αριθμός Γνωμοδότησης 205/2003

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Α'

Συνεδρίαση 28-5-2003

Σύνθεση

Προεδρεύων: Κων/νος Βολτής, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κράτους

Νομικοί Σύμβουλοι: Δημήτριος Λάκκας, Ηλίας Παπαδόπουλος, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Νικόλαος Κατσιμπας, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Δημήτριος Παπαδόπουλος, Βασίλειος Σουλιώτης, Χρήστος Παπαδόπουλος.

Εισηγητής: Θεόδωρος Ρεντζεπέρης.

Αριθμός Ερωτήματος: Ε.Υ.Δ.Ε./Ε.Σ.Ε.Α./Οικ/1928/12-5-03 της Ειδικής Υπηρεσίας Δημοσίων Έργων / Ειδικά Συγκοινωνιακά Έργα Αττικής (Ε.Υ.Δ.Ε./Ε.Σ.Ε.Α.) της Γεν. Γραμματείας Δημοσίων Έργων.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται, αν οι πρόσθετες δαπάνες που προκύπτουν για τη μετατόπιση των δικτύων των Ο.Κ.Ω., η οποία κατέστη αναγκαία, κατά την κατασκευή δημόσιων έργων οδοποιίας σε διάφορες περιοχές του Νομού Αττικής, συνυπολογίζονται για τον προσδιορισμό του προβλεπόμενου από το άρθρο 8 παρ. 1 του Ν. 1418/84 (Α'23) ανώτατου ορίου υπέρβασης του αρχικού ποσού των οικείων εργολαβικών συμβάσεων, στην περίπτωση που λόγω αρνήσεως των ιδιοκτητών των δικτύων Ο.Κ.Ω. να τα μετατοπίσουν, αυτό γίνεται από την

ερωτώσα υπηρεσία, η οποία έχει την ευθύνη της κατασκευής των σχετικών δημόσιων έργων.

Επί του ερωτήματος αυτού το Α' Τμήμα του Ν.Σ.Κράτους γνωμοδότησε ως κατωτέρω:

I. Στο άρθρο 8 παρ. 1 του Ν. 1418/84 αναγράφεται ότι: «Το έργο εκτελείται σύμφωνα με τη σύμβαση και τα τεύχη και σχέδια που τη συνοδεύουν. Αν προκύπτει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών που δεν περιλαμβάνονται στο αρχικό ανατεθέν έργο ούτε στην πρώτη συναφθείσα σύμβαση και οι οποίες κατέστησαν, κατά την εκτέλεση του έργου αναγκαίες λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων με τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις δ, δ1 και δ2 της παρ. 3 του άρθρου 8 του Π.Δ/τος 23/93 (ΦΕΚ 8 Α') συνάπτεται σύμβαση κατόπιν διαπραγματεύσεων με τον ανάδοχο του έργου για τον κανονισμό τιμών μονάδας των συμπληρωματικών εργασιών και για τη δυνατότητα άσκησης των σχετικών ενδίκων μέσων εφαρμόζονται οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου δέκατου τρίτου του Ν. 2338/95 (ΦΕΚ 202 Α'). Η εκτέλεση των συμπληρωματικών εργασιών είναι υποχρεωτική για τον ανάδοχο του έργου και προκειμένου να υπογραφεί η σύμβαση ανάθεσης των συμπληρωματικών εργασιών, απαιτείται γνώμη του οικείου τεχνικού συμβουλίου. Το συνολικό ποσό των συμβάσεων αυτών δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσοστό πενήντα τοις εκατό (50%) του ποσού της αρχικής σύμβασης. Στο ως άνω ποσοστό του πενήντα τοις εκατό (50%) συμπεριλαμβάνεται και η αμοιβή συντάξεως τυχόν μελετών για τις συμπληρωματικές εργασίες του έργου. Οι συμπληρωματικές εργασίες παραλαμβάνονται μαζί με τις εργασίες της αρχικής σύμβασης.».

II. α) Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο μόνο παρ. 1 του Α.Ν. 351/68 (Α' 75) «Εις ας περιπτώσεις κατά την κατασκευήν, ανακατασκευήν ή συντήρησιν οδών ή δικτύων υπονόμων ή ετέρων δημοσίων έργων ή έργων Ν.Π.Δ.Δ. απαιτείται η μετατόπισις ή οικειδήποτε έτεραι εργασίαι επί του δικτύου ή των εγκαταστάσεων Εταιρειών ή Οργανισμών Κοινής Ωφελείας, ή εργασίαι δια την πρόβλεψιν διελεύσεων τοιούτων δικτύων, αι δαπάναι των εργασιών τούτων, εις ην έκτασιν αντιστοιχούν προς αποκατάστασιν της προ της εκτελέσεως των έργων υφισταμένης καταστάσεως, βαρύνουσι τας πιστώσεις του υπό εκτέλεσιν έργου του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. και προκαταβάλλονται εις τον οικείον φορέα, βάσει του υπό τούτου συντασσομένου προϋπολογισμού...».

Ανάλογη ρύθμιση, ειδικά για τη Δ.Ε.Η., περιλαμβάνεται στο άρθρο 12 παρ. 1 και 2 του Ν. 4483/65.

β) Όμως, στα άρθρα 5 και 6 του Ν.999/79 (Α'293/29-12-99 «περί συντονισμού των προγραμμάτων και εργασιών κατασκευής οδών και έργων κοινής ωφελείας εις την περιοχήν Μείζονος Πρωτευούσης και ετέρας περιοχάς της χώρας και άλλων τινών διατάξεων» των οποίων η ισχύς άρχισε από 30-6-80, σύμφωνα με το άρθρο 10, ορίζονται: «5.- παρ. 1. Δια τας περιπτώσεις κατασκευής νέας οδού, ανακατασκευής, βελτιώσεως ή συντηρήσεως υφισταμένης οδού, εντός του πλάτους της οποίας υφίστανται εγκαταστάσεις δικτύων των Οργανισμών του άρθρ. 2 και ανεξαρτήτως της υπάρξεως προγράμματος ανακατασκευής των δικτύων αυτών, οι Οργανισμοί ούτοι υποχρεούνται δαπάναις των εις την εξ υπάρχης κατασκευήν των δικτύων των κατά τρόπον πληρούντα τας διατάξεις του παρόντος Νόμου και των εις εκτέλεσιν αυτού Π.Δ/των, εφ' όσον υφίσταται προς τούτο ανάγκη.

Παρ. 2. Η εναρμόνις των εκτελουμένων εργασιών οδοποιίας και ανακατασκευής δικτύων Οργανισμών του άρθρ. 2 θα γίνεται υπό των οικείων φορέων υπό τας οδηγίας της Συντονιστικής Επιτροπής η οποία και θα επιλύη παν ανακύπτον σχετικόν πρόβλημα ή δυσχέρεϊαν.

Άρθρ. 6.- Δια την περιοχήν Μείζονος Πρωτευούσης δεν έχουν εφαρμογήν αι διατάξεις του Α.Ν. 351/1968 (ΦΕΚ 75Α/9-4-1968) «περί καταβολής εις βάρος των πιστώσεων των έργων της δαπάνης μετατοπίσεως των δικτύων των Οργανισμών κοινής ωφελείας», και του άρθρ. 47 παρ. 3 του Νόμ. 614/77 «περί ΚΟΚ», του τελευταίου τούτου, προκειμένου περί των εν άρθρ. 2 του παρόντος νόμου νομικών προσώπων και οργανισμών κοινής ωφελείας, ως και πάσα ετέρα διάταξις αντικειμένη εις τας διατάξεις του παρόντος.».

γ) Εξάλλου, κατά το άρθρο 2 του αυτού ως άνω νόμου, στις διατάξεις του υπάγονται το Δημόσιο, οι Ο.Τ.Α. και οι Οργανισμοί κοινής ωφέλειας, ιδία δε, η Ελληνική Εταιρεία Υδάτων, ο Οργανισμός Αποχέτευσης Πρωτευούσης, ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος, η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού και η Δημοτική Επιχείρηση Φωταερίου Αθηνών.

δ) Τέλος, σύμφωνα με το Ν.Δ. 1147/72 (Α'66) «Περί διοικήσεως της Μείζονος Πρωτευούσης» η υπό την άνω ονοματολογία οριοθετούμενη περιοχή περιλαμβάνει τον ιδρυθέντα με το άρθρο 1 ενιαίο νομό Αττικής, ο οποίος προέκυψε από την ενοποίηση των καταργηθέντων νομών Αττικής και Πειραιώς.

υποδιαιρούμενους σε τέσσερα Διαμερίσματα, τα οποία μετατράπηκαν σε Νομαρχίες με το άρθρο 31 παρ. 1 του Ν. 1599/86 (Α' 75) και σήμερα λειτουργούν με τη μορφή Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων και με την «Υπερνομαρχία» Αθηνών και Πειραιώς η οποία συγκροτείται από τις ομώνυμες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις. (Α.Π. 661/94, έμμεσα, Μον. Πρ. Αθ. 7131/86).

III. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, σαφώς προκύπτει ότι μετά την έναρξη ισχύος του Ν. 999/79, όταν, κατά την εκτέλεση δημόσιων έργων, από το Δημόσιο ή τους Ο.Τ.Α., στην περιοχή «Μείζονος Πρωτευούσης» - όπως κατά τα ανωτέρω οριοθετείται - παρίσταται ανάγκη μετατόπισης των δικτύων των Ο.Κ.Ω., αυτό γίνεται με ευθύνη και δαπάνη του Ο.Κ.Ω. στον οποίο ανήκει το (προς μετατόπιση) δίκτυο (Α.Π. 661/94, ad hoc, ΣτΕ 2856/02, ad hoc, Γνωμ. Ν.Σ.Κρ. 64/82, Ολομ. Ατομ. Γνωμ/σεις, 10/82 και 841/87).

Συνεπώς, εφόσον κατά το διδόμενο από την ερωτώσα υπηρεσία ιστορικό, οι Ο.Κ.Ω., καίτοι κλήθηκαν νόμιμα, αρνούνται να προβούν στη μετατόπιση των δικτύων τους, το Δημόσιο μπορεί να προβεί το ίδιο στις αναγκαίες προς τούτο εργασίες, προκαταβάλλοντας τη σχετική δαπάνη, την είσπραξη της οποίας πρέπει να επιδιώξει στη συνέχεια από τους Ο.Κ.Ω., σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε., ενώ οι εργασίες αυτές δεν εντάσσονται στην έννοια των «συμπληρωματικών εργασιών», όπως ο όρος τίθεται στο άρθρο 8 παρ. 1 του Ν. 1418/84, εφόσον δεν αποβλέπουν στην άρτια κατασκευή του δημοπρατηθέντος έργου και η οικεία δαπάνη δεν λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό του υπό του προαναφερθέντος άρθρου, προβλεπόμενου ανώτατου ορίου αύξησης του αρχικού συνολικού ποσού κάθε σύμβασης.

Κατ'ακολουθία των προπαρατεθέντων κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, η προσήκουσα απάντηση επί του τεθέντος ερωτήματος είναι αρνητική.

Αθήνα 5/8/2003

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ

Πρόεδρος Ν.Σ. Κράτους

Ο Εισηγητής

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΕΝΤΖΕΠΟΥΛΗΣ